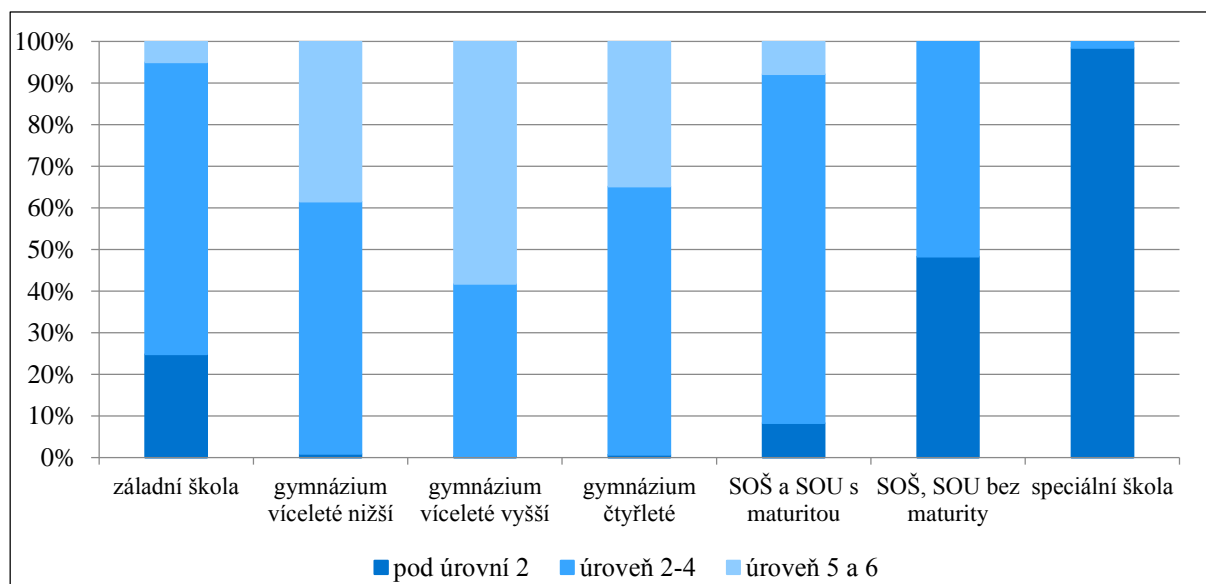

úrovni více než polovina vlastní tři a více počítačů, u žáků na nejnižších úrovních takových rodin není ani čtvrtina. Stejně jako u rodinné struktury je mnohem výraznější odchylka skupiny žáků s nejhorsími výsledky od většiny (žáci na středních úrovních) než skupiny žáků s nejlepšími výsledky.

Data dále ukazují, že žáci obou skupin mají velmi různé **vzdělávací zkušenosti a příležitosti**, které jsou dány již druhem školy a ročníkem. Šetření PISA se zaměřuje na patnáctileté žáky, což v České republice představuje žáky převážně dvou různých ročníků. Jsou zde žáci z 9. ročníku (tj. navštěvující 9. třídy základních škol nebo kvarty osmiletého gymnázia či sekundy gymnázia šestiletého), kteří tedy ještě neukončili povinnou školní docházku a dle mezinárodní klasifikace se účastní nižšího sekundárního vzdělávání (ISCED 2). Druhou skupinu pak představují žáci 10. ročníku (tj. 1. ročníku střední školy či kvinty nebo tercie víceletého gymnázia), kteří již mají povinné vzdělávání za sebou a účastní se vyššího sekundárního vzdělávání (ISCED 3). Testovaní žáci se tedy mohou lišit ročníkem a také druhem školy. Obě tyto charakteristiky nabývají rozdílných hodnot u žáků s výbornými a velmi slabými výsledky (viz graf č. 8).

Graf č. 8 Zastoupení žáků na různých úrovních způsobilosti v matematice podle druhu školy

Zdroj: PISA 2012

Žáci s výbornými výsledky se rekrutují především z řad gymnazistů; na gymnázium (ať už čtyřleté, nebo víceleté) chodí dvě třetiny těchto žáků. Největší relativní zastoupení žáků s výbornými výsledky v matematice je na vyšším stupni víceletého gymnázia (tj. u žáků kvinty a tercií), kde žáci výborní v matematice představují přibližně 58 %, v nižším stupni víceletých gymnázií (kvarty a sekundy) je žáků s výbornými výsledky 38 %, na čtyřletých gymnáziích 35 %. V základních školách a v maturitních oborech středních odborných škol představují žáci výborní v matematice jen jednotky procent (5 %, resp. 8 %), v nematuritních oborech odborných škol a ve speciálních školách pak nejsou zastoupeni vůbec. Naopak žáci, kteří nedosáhli základní úrovně způsobilosti v matematice, se v gymnáziích, ale ani maturitních oborech středních odborných škol téměř nevyskytují, zato do této kategorie spadá čtvrtina žáků základních škol, téměř polovina žáků nematuritních oborů středních odborných škol a naprostá většina (98,5 %) žáků speciálních škol.

Především z rozdílů mezi vyšším a nižším stupněm víceletých gymnázií je patrný vliv dalšího roku studia. Tím jsou bezpochyby zatížené i výsledky žáků základních škol, i když vliv druhu